

ESPAI LLUÍS COMPANYS

UN "TARRÒS" DE PATRIMONI

Passeig de poesia a l'Espai Lluís Companys. El Tarròs (Urgell)

Visita de Lluís Companys. El Tarròs 1934.

El maig de 2021 l'Espai Lluís Companys va ser notícia: rebia un fragment de barana del puente Avenida d'Irún, on l'expresident, que s'havia exiliat a França, va ser entregat a Espanya, a les forces franquistes, en col·laboració amb la policia alemanya.

És sorprenent com, rere la materialitat d'un objecte, s'hi troba tot un univers de valors. Seguint l'anomenada doctrina Giannini, un bé cultural és immaterial perquè un bé té com a suport una cosa, però el seu valor és atribuït.

Laia Garcia Garrido · Espai Lluís Companys

TU...

Tu, l'home de la lluita flamejant, de l'ardida voluntat que no es torçava, com podries llanguir lluny de la teva terra? Et cal tornar a ella per la més suprema lluita: la de la vida contra la mort, la de la mort per a una nova i immoridora vida.

Xavier Benguerel. 1940

Del patrimoni cultural immaterial: una noció del segle XXI

El concepte "immaterial" és, de fet, una noció relativament nova si la comparem amb la de patrimoni material, que es remunta al dret romà de l'antiga Roma, entès com a conjunt de béns. Amb la Revolució Francesa i la Il·lustració, naixerà el concepte de "patrimoni cultural" com a "possessió simbòlica d'un col·lectiu". I no serà fins al 2003 que la UNESCO regularà el terme de "patrimoni cultural immaterial" com a "usos, representacions, expressions, coneixements i tècniques [...] que les comunitats, els grups i en alguns casos els individus reconeixin com a part integrant del seu patrimoni cultural [...]".

Quan parlem de "patrimoni cultural immaterial" ens referim, doncs, a elements que constitueixen una identitat col·lectiva, que es transmeten de generació en generació. En aquest context, els centres d'interpretació s'erigeixen com a espais per a la seva "posada en valor".

De l'exposició permanent de l'Espai Lluís Companys

L'any 2010 es posava la primera pedra de l'Espai Lluís Companys, que el 2014 obriria com a centre d'interpretació, amb la singularitat que, a diferència d'un museu, el seu pilar no són béns mobles o immobles, sinó que ho és el patrimoni cultural immaterial, ho són els coneixements, els pensaments, les idees...

Seguint les paraules de la M. Teresa Blanch, citant Freeman Tilden: "l'objectiu de la interpretació no és la instrucció, sinó la provocació del pensament".

I aquí entra en joc la museografia, entesa com la sèrie de recursos que permeten articular un discurs que condueixi a la reflexió i al debat. L'exposició permanent de l'Espai Lluís Companys no proposa un recorregut lineal ni cronològic, sinó temàtic i lliure, sense jerarquització de peces.

A més a més dels recursos documentals, que es poden contemplar als murs de la sala, unes taules interactives, d'ús individual o compartit, permeten diferents nivells de lectura, segons els interessos dels

Sala audiovisual i interactiva. A la pàgina dreta: exposició permanent. Espai Lluís Companys El Tarròs (Urgell)

Monument a Lluís Companys, obra d'Antoni Boleda.

visitants. I mitjançant la il·luminació puntual i les parets i els terres negres es crea una “escenografia”; en definitiva, una experiència immersiva que busca connectar emotivament amb el públic.

De Lluís Companys i el Tarròs

Una de les singularitats de l’Espai Lluís Companys ve donada pel seu emplaçament, al poble natal de l’expresident, el Tarròs, unes arrels que marcarien la seva trajectòria professional (valgui d’exemple la seva política agrària).

Tanmateix, la procedència de la majoria dels visitants de l’espai no correspon al seu entorn més immediat. És aquest un punt a considerar a l’hora de treballar el patrimoni col·lectiu que comentàvem perquè una institució cultural ha d’estar arrelada al territori, sense que això suposi, és clar, deixar de dirigir-se a un públic molt més ampli. I és que “el patrimoni cultural re-

sulta determinant per a la vertebració, cohesió social i sentit de pertinença de les comunitats”.

L’any 2020 el centre d’interpretació passava a anomenar-se espai i quatre administracions públiques firmaven un conveni per garantir-ne el seu funcionament. S’obria un camí sense precedents per a la institució.

I, fent “camino al andar”, com deia Antonio Machado, ara l’Espai inicia una nova via incloent, a la seva exposició permanent, un objecte: el fragment de barana d’Irún. Així, amb aquesta peça arrenca un nou trajecte per projectar l’Espai com un dels eixos dinamitzadors del territori. ■

Espai Lluís Companys.
C-53, s/n, 25331 El Tarròs (Tornabous)
Telèfon: 973.570.233 (ext. 4) | 648.100.240
info@espaicompanyes.cat
<https://espaicompanyes.cat>